

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

February 2024 | LT

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [ET](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SL](#)
- [SV](#)

Available Languages:

REDAKCIJOS SKILTIS

Redakcijos skiltis

Artėjantys Europos Parlamento rinkimai yra labai svarbūs Europos Sąjungai, kuri kovoja su plintančiomis euroskeptiškomis nuotaikomis ir kraštutinių dešiniųjų keliama paniką. Rinkimų rezultatai nulems ES politinę aplinką ir tai, ar piliečių ir pilietinės visuomenės organizacijoms bus suteiktas aktyvus ir įtraukus vaidmuo.

Belaukiant Europos Parlamento rinkimų EESRK, organizuotos pilietinės visuomenės namai, 2024 m. kovo 4–7 d. surengs pirmąją *Pilietinės visuomenės savaitę „Remkime demokratiją!“*

Šis renginys suburs įvairaus amžiaus ir įvairios patirties žmones – jaunimą, visų ES valstybių narių žurnalistus, pilietinės visuomenės organizacijų atstovus, suinteresuotuosius subjektus ir ES institucijų atstovus – kurie aktyviai dalyvaus diskusijose ir pabrėš pilietinės visuomenės indėlį sprendžiant mūsų kasdieniam gyvenimui įtakos turinčius socialinius, politinius ir ekonominius klausimus.

Demokratija prasideda nuo dalyvavimo, todėl šis naujas EESRK išskirtinis renginys apims penkias pagrindines iniciatyvas:

- Pilietinės visuomenės dienas, per kurias žmonės išsakys savo lūkesčius mums? demokratijai svarbiais klausimais;
- Europos piliečių iniciatyvų – metinį aukšto lygio būsimų Europos piliečių iniciatyvų organizatorių susitikimą, kuriame bus nustatyto kito teisėkūros ciklo tikslas;
- Iniciatyvų „Tavo Europa, tavo balsas!“ Tai unikalus jaunimo renginys, skirtas priartinti ES prie jos valstybių narių ir kitų šalių jaunimo, įskaitant jaunuosius atstovus iš ES šalių kandidačių ir Jungtinių Karalystės;
- Pilietinės visuomenės premijų, kuria apdovanojami kūrybiški ir novatoriški ne pelno projektai, kuriais padedama psichikos sveikatos sutrikimų turintiems asmenims; ir
- žurnalistų seminarų, kuriame dalyvaus visų ES valstybių narių žurnalistai, kurie tiesiogiai susipažins su Komiteto veikla ir jį nušvies savo šalyse.

Komiteto rengiama pilietinės visuomenės savaitė bus puiki platforma organizuotai pilietinei visuomenei ir piliečiams išreikšti savo nuomonę aktualiausiais naujojo ES teisėkūros ciklo klausimais. Svarbiausia, šios savaitės renginiai paskatins aktyviau dalyvauti rinkimuose ir sustiprins proeuropietišką požiūrį.

Pilietinės visuomenės savaitės ir jos dalyvių indėlis bus apibendrintas rezoliucijoje, kurioje bus išdėstytos pagrindinės pilietinės visuomenės idėjos dėl demokratiškesnės Europos rengiantis Europos Parlamento rinkimams.

Kviečiu jus suvienyti jėgas siekiant šio svarbaus tikslo, aktyviai diskutuoti ir raginti piliečius ir asociacijas dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose. Nepraleiskite šios galimybės! ES reikia piliečių balsų ir dalyvavimo.

Laurențiu Plosceanu

Už komunikaciją atsakingas pirmininko pavaduotojas

ŠEŠTOSIOS DATOS

2024 m. vasario 20 d.

[Konferencija „Būsto krizė Europoje. Tolesni veiksmai“](#)

2024 m. vasario 23 d.

[Renginys „Susipažinkime su meistriškumo konkursų nugalėtojais“](#)

2024 m. kovo 4–7 d.

[Pilietinės visuomenės savaitė](#)

2024 m. kovo 8 d.

[Retosios ligos ES: bendri veiksmai formuojant ERCT ateitį](#)

2024 m. kovo 14 d.

[Veiksminga teisinė apsauga ir teisė kreiptis į teismą](#)

2024 m. kovo 20–21 d.

EESRK plenarinė sesija

TIESIAI PRIE REIKALO!

Mūsų svečias EESRK narys Pietro Vittorio Barbieri pasidalijo mintimis apie pilietinio dialogo svarbą ir būtinybę jam skirti tinkamą vietą Europos darbotvarkėje.

PILIE TINIS DIALOGAS. ATŽJO LAIKAS PERŽIŲRTI ES SUTARTIES 11 STRAIPSN?

Pietro Vittorio Barbieri

Nuomonės dėl pilietinio dialogo priėmimas negali būti proceso pabaiga. Tai neabejotinai yra esminis žingsnis siekiant pažangos, nes nuomonė buvo parengta ES Tarybai pirmininkaujančios Belgijos prašymu, todėl galėtų būti įtraukta į Europos Sąjungos darbotvarkę.

Būtų naudingiau ne apžvelgti nuomonę, o padėti suprasti pilietinio dialogo procesą. Pilietinis dialogas visų pirma yra erdvė, kurioje žmonės gali aptarti savo darbotvarkes ir tikslus, o instituciniai ir neinstituciniai suinteresuotieji subjektai dalyvauja lygiomis teisėmis.

Tačiau atstovaujamoji demokratija turi būti apsaugota nuo neliberalių bandymų jai pakenkti. Didelį susirūpinimą kelia įvairių formų populizmas, nes dėl jo piliečiai turi mažiau erdvės dalyvavimui. Todėl labai gyvybiškai svarbu skubiai įgyvendinti ES sutarties 11 straipsnį. Kai šis straipsnis buvo pirmą kartą suformuluotas, buvo aišku, kad liberaliajai demokratijai būtinas tarpinių struktūrų, pavyzdžiui, socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės organizacijų, dalyvavimas. Šios struktūros informuoja apie įvairių žmonių – verslininkų, vadovaujančių didelėms įmonėms ar MVL, darbuotojų, specialistų, vartotojų, mažumų, pavyzdžiui, migrantų, neįgaliųjų ir romų, bei visų kitų dalyvaujančių Europos ir tarptautinėse žmogaus teisių asociacijose – nuomones. Laisvė, demokratija, žmogaus teisės ir teisinė valstybė yra vienos iš pagrindinių vertybių, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga. Jos įtvirtintos ES sutartyse ir sudaro ES tapatybės pagrindą. Tačiau pastaraisiais metais šioms vertybėms daromas didelis spaudimas. „Europa susidūrė su precedento neturinčiomis krizėmis, dėl kurių padidėjo socialinė ir ekonominė nelygybė ir susvyravo ES piliečių pasitikėjimas demokratinėmis institucijomis“, – sakė Oliver Röpke savo inauguracinėje kalboje. Pilietinis dialogas yra labai svarbus sprendžiant šiuos uždavinius. Kalbėdamas apie EESRK, kaip ES instituciją, naujasis pirmininkas pabrėžė, kad ES institucijos visada turi būti atviros žmonėms ir jų nuomonėms.

Nuomonę rengusioje tyrimo grupėje vykusios diskusijos buvo geras pilietinio dialogo, kuriame dalyviai klausosi vieni kitų ir tariasi dėl formuluotės, turinio ir tikslų, pavyzdys.

Sutarėme dėl tam tikrų reikalavimų, kurie bus pateikti Europos institucijoms siekiant stiprinti pilietinį dialogą. Tikslas buvo pasiekti tarpinstitucinį susitarimą, kuris taptų strategijos ir veiksmų plano pagrindu.

Tokia pažanga – tai dar vienas žingsnis į priekį, kaip ir daugelis kitų žingsnių, kuriuos EESRK nuo 1999 m. žengė rengdamas vidines jam atstovaujančių subjektų diskusijas. Tačiau dabar reikia konkrečių veiksmų šį susitarimą įgyvendinti ir paremti, kad Europos Sąjunga tam pritartų.

KLAUSIMAS ...

Mūsų skiltyje „Klausimas...“ EESRK narės ir nuomonės „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“ pranešėjos Emilie Prouzet paklausėme, ko reikia ilgalaikiam konkurencingumui ES užtikrinti. Šią nuomonę numatyta priimti kovo mėn. plenarinėje sesijoje.

EMILIE PROUZET: KOKIE VEIKSNIAI IR VEIK? JAI PAD?S DIDINTI ILGALAIK? KONKURENCINGUM??

Praėjusiais metais tarp ES politikos prioritetų į viršų pakilo konkurencingumas, nes visiems tapo akivaizdi jo svarba ES ateičiai.

Praėjusių metų rugsėjo mėn. Europos Parlamente skaitytame Komisijos pirmininkės Ursulos von der Leyen metiniame pranešime apie Sąjungos padėtį konkurencingumas buvo viena svarbiausių temų. Pirmininkė įsipareigojo padaryti viską, kas būtina, siekiant apginti Europos konkurencinį pranašumą.

Europos įmonėms sunku rasti kvalifikuotų darbuotojų, pagrindinių sektorių reglamentavimas yra griežtesnis nei kitose konkuruojančiose šalyse, būtent JAV ir Kinijoje, mažiau investuojama į mokslinius tyrimus ir plėtrą, be to, fizinė ir skaitmeninė infrastruktūra varžo prekybą ir ekonomikos augimą. Šie iššūkiai yra gerai žinomi ir užfiksuoti daugelyje tyrimų.

Ursula von der Leyen taip pat pavedė buvusiam Europos Centrinio Banko vadovui Mario Draghi pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip būtų galima pagerinti ES konkurencingumą. Tai sveikintinas dalykas. Tačiau gerų pasiūlymų nepakaks – reikės turėti politinės valios ir gebėti juos įgyvendinti.

ES užsibrėžė tikslą didinti savo atsparumą ir įtaką pasaulyje, tačiau praranda šiam tikslui pasiekti reikalingą konkurencingumą. Prognozuojama, kad ES dalis pasaulio ekonomikoje iki 2050 m. nuolat mažės – nuo beveik 15 proc. iki 9 proc.

Todėl būtina didinti ES našumą ir konkurencingumą. Šiuo tikslu ES turi patvirtinti konkurencingumo darbotvarkę, kuri, laikantis bendrosios rinkos ir socialinės rinkos ekonomikos principų, būtų toliaregiška, aiškiai apibrėžta ir koordinuota, skatintų įmonių klestėjimą ir darbuotojų gerovę, gerintų jų gebėjimą diegti inovacijas, investuoti, prekiauti ir konkuruoti pasaulinėje rinkoje siekiant bendros gerovės ir skatinti mūsų perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Tai labai svarbu siekiant ne tik užtikrinti būsimą

gerovę, inovacijas, investicijas, prekybą ir ekonomikos augimą, bet ir kurti kokybiškas darbo vietas bei kelti gyvenimo lygį.

Todėl ES įmonės neabejotinai sieja savo lūkesčius su šiuo nauju postūmiu ir reikalauja sustiprinti konkurencingumą platesnėje ekonominėje ir visuomeninėje ilgalaikėje sistemoje.

EESRK siekia nustatyti veiksnius ir veikėjus, kurie turi įtakos ilgalaikiam konkurencingumui bei našumui ir į kuriuos būtina atsižvelgti integruotoje vizijoje. Konkurencingumo ekosistemas nagrinėjame siekdami paaiškinti Komisijai, kuriuos rodiklius reikėtų toliau tobulinti arba papildyti.

Taigi, paaiškėjo, kad šalies poreikiais grindžiamas požiūris vertinant problemas ir jų sprendimo būdus yra labai svarbus aspektas, į kurį Komisija nepakankamai atsižvelgė savo dviejuose komunikatuose dėl ilgalaikio konkurencingumo.

Apskritai kalbant, Komisija įvardijo 17 veiklos rezultatų rodiklių, pagal kuriuos kasmet turi būti vertinami jos nustatyti 9 konkurencingumo veiksniai. Tačiau taip pat būtina, kad valstybės narės šių reikalavimų visapusiškai laikytųsi, o Komisija turėtų tinkamas vykdymo užtikrinimo priemonės, įpareigojančias šalis tai atlikti. Būtent to mes prašome.

Kalbant apie rodiklius, svarbiausiais laikome šiuos:

1. Galimybės gauti finansavimą už priimtina kainą, tačiau nekenkiant ateities kartoms.
2. Turime investuoti ir geriau įvertinti investicijas viešųjų paslaugų ir ypatingos svarbos infrastruktūros srityje. Šiuo atžvilgiu siūlome šešis vertinimo parametrus.
3. Mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje nepaprastai svarbu aktyviau bendradarbiauti tiek tarp viešųjų / privačių subjektų, tiek regioniniu ar pasauliniu lygmeniu.
4. Duomenų tinklų ir energetikos srityje raktiniai žodžiai – saugumas, kaina ir poveikio klimatui neutralumas.
5. Kalbant apie žiedinį, nebereikia rodyti ES atliekamo vaidmens, tačiau turime atkreipti dėmesį į veiklos vykdytojų konkurencijos pusiausvyros išlaikymą.
6. ES skaitmenizacijos teisinė sistema yra pati pažangiausia: junglumas, dirbtinis intelektas, duomenys ir kt. Šioje sistemoje turime imtis iššūkio suderinti žmogiškuosius aspektus su skaitmeninių technologijų perspektyvomis.
7. Švietimas ir mokymas turi gebėti reaguoti į demografinius ir sociologinius iššūkius.
8. Kalbant apie strateginį savarankiškumą ir prekybą, priklausomybė yra mūsų silpnoji vieta. Įmonės turi vykdyti reorganizaciją, o ES privalo sukurti palankią sistemą šiam iššūkiui įveikti.

Galiausiai, kalbant apie bendrąją rinką, tvirtai pakartojame, kad valstybės narės turi laikytis *acquis communautaire* taisyklių ir Sutarčių principų. Jokių kliūčių ir reali kontrolė. Reikia ES šalių vyriausybių politinės valios įgyvendinti tai, dėl ko jos susidera Briuselyje, ir Komisijos gebėjimo dirbti tarpžinybiniu lygmeniu, o ne izoliuotai ir taip didinant nenuoseklumą. Būtent to mums reikia.

Tai galima kartoti be perstojo.

Todėl pasitikėjime Briuselio konkurencingumo patikrų rezultatais ir naudokimės regioniniais pramonės klasteriais nacionaliniu lygmeniu. Priemonių yra – pradėkime jomis naudotis.

NETIK?TAS SVE?IAS

Ši kartą mūsų netikėta viešnia - Portugalijos diplomatė ir politikė, Portugalijos socialistų partijos narė Ana Gomes. Ji rašo apie populizmo pavojų, kraštutinių dešiniųjų partijų iškilimą ir būtinybę kovoti su šiuo reiškiniu bei ginti vertybes.

Nuo 1980 m. ji yra karjeros diplomatė, jai teko eiti įvairias pareigas ir, be kita ko, dirbti Jungtinėse Tautose Ženevoje ir Niujorke. 1999 m. ji vadovavo Portugalijos interesų skyriui, o vėliau iki 2003 m. dirbo ambasadore Džakartoje, kur atliko tam tikrą vaidmenį Rytų Timoro nepriklausomybės procese ir atkuriant Portugalijos ir Indonezijos diplomatinius santykius.

2004–2019 m. A. Gomes buvo Europos Parlamento narė ir ypač aktyviai dirbo užsienio santykių, žmogaus teisių, saugumo ir gynybos, tarptautinio vystymosi, lyčių lygybės ir kovos su mokesčių slėpimu, pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu srityse.

2021 m. ji dalyvavo prezidento rinkimuose, kuriuose atstovavo socialistų partijai, ir varžėsi su kadenciją baigiančiu prezidentu Marcelo Rebelo de Sousa. Jai pavyko pasiekti antrą poziciją ir aplenkti kandidatę iš kraštutinių dešiniųjų partijos CHEGA.

Šiuo metu ji tęsia savo aktyvią politinę veiklą ir kovoja už žmogaus teises, sąžiningumą ir skaidrumą visuomeniniame gyvenime, taip pat prieš korupciją ir organizuotą nusikalstamumą. Kiekvieną savaitę Portugalijos televizijos kanale *SIC Notícias* ji veda laidą, kurioje komentuoja aktualijas (*Opinião de Ana Gomes*).

ANA GOMES: APLENKTI KRAŠTUTINIUS DEŠINIUSIUS EUROPOJE: PRIEŽASTYS IR B?TINOS PRIEMON?S

Europa skiria nepakankamai dėmesio ir jėgų šiai sudėtingai kovai. Pasukti kraštutinių dešiniųjų kilimą priešinga kryptimi šiuo metu atrodo sunki užduotis. 1945 m. nugalėjus nacistinį fašizmą buvo manoma, kad ekstremistiniams judėjimams nebeliks erdvės įtakai daryti ir veikti. Tačiau taip neatsitiko. Demokratinis modelis, taip pat žmonių pasipiktinimas ir nusivylimas sudarė sąlygas kraštutiniams dešiniams išgyventi ir sustiprėti. Kraštutiniai dešinieji pasinaudojo Europos liberaliose

demokratinėse valstybėse aštuoniasdešimt metų vyraujančia tolerancija ir jų patiklumu. Jie apsimetė žaidžiantys pagal demokratijos taisykles, tačiau niekada neatsisakė savo siekio sunaikinti ją iš vidaus, kai tik įgis tam reikiamos galios.

Jiems beveik pavyko: prisidengdami „nacionaliniu suverenitetu“, kraštutiniai dešinieji jau atėjo į valdžią keliose šalyse, pavyzdžiui, Orbano Vengrijoje ir Fikso Slovakijoje. Lenkiją iki 2023 m. spalio mėn. įvykusių rinkimų aštuonerius metus valdė PiS (*Prawo i Sprawiedliwość*, Teisė ir teisingumas) kraštutinių dešiniųjų suformuota vyriausybė.

Europos Sąjungoje šis judėjimas taip pat bando kenkti demokratijai ir ją sužlugdyti. Pastarųjų trisdešimties metų informacinių ir ryšių technologijų raida suteikė daug galimybių neonacistinėms ir neofašistinėms grupuotėms naudojantis skaitmeninėmis platformomis ir socialine žiniasklaida sąveikauti, įgyti matomumo ir galios pasauliniu mastu. Šios jėgos naudojasi demokratinėmis valstybėmis saviraiškos laisve savo ksenofobinei ir rasistinei ideologijai skleisti ir stiprinti, koordinuoja strategijas ir realiuoju laiku kelia iššūkių pilietinei tvarkai, būdamos jos dalimi. Demokratija suteikia ją sugriauti siekiantiems judėjimams objektyvias sąlygas, įskaitant viešąjį finansavimą, jų vystymuisi ir skverbimuisi į visuomenę.

Kraštutiniai dešinieji rado palankią dirvą augti Europoje, nes neoliberali politika ir reiganomikos įkvėptas finansinis kapitalizmas sustabdė vidurinėsios klasės pažangą ir socialinės gerovės – Europos kūrimo ir jos sėkmės kelrodį – augimą. Neoliberalizmas išbalansavo ir sutrikdė ekonominę ir socialinę vystymąsi, sumažino realiąsias darbo pajamas kapitalo naudai, sumažino socialinę paramą ir socialines paslaugas, o būsto sektorių nukreipė į spekuliuojančiųjų nekilnojamojo turto rankas. Europos vyriausybės pavojingai konkuruoja tarpusavyje parduodamos „auksinės vizos“ kleptokratams ir oligarchams iš viso pasaulio. Per pastaruosius penkiolika metų nepasitenkinimą Europoje sustiprino rinkos krizė ir fiskalinis dempingas, dėl kurių konkurencija vidaus rinkoje tapo nesąžininga, taip pat silpna Briuselio ir Frankfurto parama MVĮ, sumažėjusi užimtumo apsauga ir perkamoji galia.

Tai skaudžios politinės klaidos, dėl kurių per kiekvienus Europos Parlamento rinkimus vis mažėja juose dalyvaujančiųjų skaičius, o kraštutinių dešiniųjų pozicijos Europos Parlamente stiprėja. Nacistinės ir fašistinės ideologijos sugrįžimą lėmė Europoje taikytas griežto taupymo modelis, kuris padėjo apsaugoti finansų sistemą, tačiau neužtikrino ekonominio ir fiskalinio teisingumo ir tinkamo dėmesio piliečių problemoms, troškimams ir lūkesčiams. Tokia padėtis tapo palanki seniai žinomai viršenybės ir identiteto ideologijos propagandai, kuri visada tyko ir laukia palankaus momento pasukti žmoniją civilizacijos regreso keliu. Ši kultūrinė ir religinė neapykantos kurstymą šiandien matome mūsų gyvenime, ekranuose, socialinėje žiniasklaidoje ir kiekvieną minutę skleidžiamoje dezinformacijoje. Piliečių baimių ir nesaugumo jausmo skatinimas, gąsdinimas islamizacija, baltųjų viršenybės ar judėjų ir krikščionių tapatybės išnykimu ir romų bendruomenės demonizavimas prikišant jos priklausomybę nuo išmokų – tai strategijos, kurios istoriškai buvo naudojamos įsigalint autoritarinių režimų diktatoriams ar lyderiams.

Šiandien Europos vyriausybės leidžia šioms jėgoms garsiai šaukti apie imigracijos pavojų Europai, nors mūsų žemynas senėja ir jam būtina importuoti dalį darbo jėgos, kad galėtų išlaikyti savo ekonomiką ir augti. Jos skambina pavojaus varpais, nors šiandien į ES atvykstančių pabėgėlių ir migrantų skaičius yra nedidelis – iš tiesų jis yra net mažesnis nei reikia Europos populiacijai ir darbo jėgai atkurti. Nepaisant to, ir toliau girdime ksenofobinę ir rasistinę retoriką Europoje, kurioje, užuot leidus lobti mafijos grupuotėms, užsiimančioms prekyba žmonėmis, vis dar nesukurta saugi ir veiksminga migrantų priėmimo ir integracijos teisinė sistema. Darbuotojų migrantų indėlis atstatant pokario Europą ir kuriant ES buvo didžiulis. Artimiausiais dešimtmečiais jis ir toliau bus labai svarbus Europos pažangai. Kraštutiniai dešinieji tai puikiai žino: daugelis jų finansinių rėmėjų naudojasi migrantų paslaugomis savo pramonės ir įmonių veikloje.

Tačiau jie ir toliau žais savo žaidimus, kurstys baimę, manipuliuos sąžine ir taip pat silpnų ir nestabilių nacionalinių ir Europos lyderių patiklumu kalbėdami apie strateginę viziją, mūsų vertybes ir principus.

Vienintelis galimas demokratų ir Europos šalininkų atsakas – tai kova už mūsų vertybes: už demokratiją, laisvę, orumą ir taiką Europoje.

UKRAINA PO DVEJŲ METŲ?

Kyjive gyvenančios Ukrainos žurnalistės Tetjanos Ogarkovos paprašėme mums užfiksuoti Ukrainą simbolizuojantį vaizdą šiandien, praėjus dvejiems metams po Rusijos invazijos 2022 m. vasario 24 d. Ji atsiuntė mums nuotrauką, kurią padarė keliaudama po šalį, palaikydama Ukrainos karius. Štai nuotrauka, kuria Tetjana Ogarkova nori pasidalyti su mūsų skaitytojais, ir už jos slypinti istorija.

Tetjana Ogarkova yra Marnos slėnio Paryžiaus-XII universiteto literatūros mokslų daktarė. Ji dėsto Kyjivo Mohylos universitete, yra žurnalistė, Ukrainos „Crisis Media Center“ ryšių su tarptautine žiniasklaida skyriaus vadovė. Ji gyvena Kyjive.

© TETJANA OGARKOVA

KADAISE ?IA STOV?JO NAMAS...

2023 m. vasarą Vremivkos kaime, netoli Nova Novosilkos, Ukrainos kontrapuolimo epicentre sugriautas namas.

Šiuose kaimuose, esančiuose Ukrainos stepėse, trijų regionų (Donecko, Dnipro ir Zaporizijos) sankirtoje ir toli nuo didžiųjų miestų, nuo XVIII a. gyveno iš Krymo perkelti graikai. 2022 m. jie pasipriešino Rusijos puolimui, todėl juos visus sušaudė prieš artilerija. Šioje strateginėje vietoje, kuri gali būti labai svarbi siekiant išlaisvinti Azovo jūros pakrantę,

šiandien, po dvejų metų nuo Rusijos invazijos, yra Ukraina.

6-9 June 2024

**I am voting.
Are you?**

EUROPOS PARLAMENTO RINKIMAI 2024 M. BIRŽELIO 6–9 D.: AŠ BALSUOSIU. O TU?

Naujoje mūsų leidinio rubrikoje „Aš balsuosiu. O tu?“, kuri bus publikuojama iki 2024 m. birželio mėn., kalbėsime su įvairiais svečiais apie tai, kaip galima ir kodėl reikia dalyvauti

Europos Parlamento rinkimuose. Šį kartą mūsų pašnekovas -

didžiausio Slovakijos dienraščio „Pravda“ užsienio reikalų redakcijos vadovo pavaduotojas Andrej Matišák.

DAR ANKSTI KALBĖTI APIE „SLOVAKXIT“? “. O VISGI...

Andrej Matišák

Sveiki atvykę į Slovakiją! Sveiki atvykę į Europos rekordų šalį.

Ne, aš nekalbu apie pilių gausą, terminų maudyklų išskirtinumą ar kalnų grožį. Kalbu apie politinius Slovakijos rekordus. Ir, deja, mes esam patys prasčiausi klasėje.

Europos Parlamento rinkimuose slovakai pirmą kartą balsavo 2004 m. Nuo tada mūsų šalies rinkėjų aktyvumas visada buvo mažiausias. Visada.

2014 m. šis rodiklis tesiekė 13,05 proc. Tuomet buvau taip tvirtai įsitikinęs, kad rinkėjų aktyvumas bus mažesnis nei 15 proc., kad beveik rimtai ketinau paimti banko paskolą ir įsteigti politinę partiją. Net ir retrospektyviai žiūrint, manau, kad turėjau galimybę tapti Europos Parlamento nariu.

Tačiau nuo juokų pereikime prie rimtų dalykų: kaip šių dienų slovakai vertina Europos Sąjungą? Kaip kiaulę taupyklę, iš kurios galima išsiimti pinigų? Be jokios abejonės, tačiau problema yra tai, kad Slovakija net nesugeba veiksmingai panaudoti ES lėšų. Net ir šioje srityje mūsų rezultatai vieni prasčiausių.

Plačiai paplitęs naratyvas, kad viską diktuoja Briuselis. Ir šis naratyvas yra gyvas visur. Tačiau Slovakijos politikai rado idealią formulę. Jei kas nors pasisekė – tai jų nuopelnas. Jei ištiko nesėkmė – „vėl kaltas Briuselis“. Tokiam naratyvui atsisipirti pavyksta labai nedaugeliui politikų.

Padėtį komplikuoja ir žiniasklaida. Joje ES temos dažnai nušviečiamos visiškai paviršutiniškai. Žurnalistai vengia ES temas, nes, jų nuomone, tai nuobodu, todėl jie dažniausiai rašo tik apie probleminius klausimus – nesvarbu, ar jie realūs, ar išgalvoti.

Norėčiau keletą žodžių pasakyti apie verslo sektorių. Verslininkai apie ES suteikiamus privalumus viešai kalba retai. Jie taip pat veikia linkę skųstis Briuselio įsakymais ir reglamentais.

Visi šie veiksniai lėmė, kad, remiantis apklausų duomenimis, Slovakijos gyventojai laikosi vis euroskeptiškesnių pažiūrų. Jei dar pridėtume visą dezinformaciją, įskaitant Rusijos skleidžiamą dezinformaciją, kurią dabartiniai valdantieji politikai norėtų išnaudoti savo tikslais, galiausiai gausime sprogu nesidomėjimo ir pykčio mišinį.

Ne, dar anksti kalbėti apie „Slovakxit‘ą“. Tačiau tokių raginimų veikiausiai išgirsime vis daugiau, kai Slovakija galiausiai taps šalimi, kuri nebeturi teisės gauti ES lėšų.

Jei norime išvengti pesimistiško scenarijaus, Slovakijos politiniai lyderiai pagaliau turi pripažinti, kad ES yra tinkamam šalies funkcionavimui būtina erdvė, ir atitinkamai elgtis. Deja, jau dabar akivaizdu, kad didelė dabartinio Slovakijos politinio elito veikiau renkasi pradėti kovoti su ES, kad bet kokia kaina apgintų savo interesus.

Dėl to visi rinkėjai, kuriems rūpi ES, turi kalbėtis apie jos svarbą su savo giminaičiais, draugais ir net nepažįstamais asmenimis. Tai gali būti nelengva ir dar nežinia, ar bus veiksminga. Tačiau kitu atveju bus dar blogiau.

EESRK NAUJIENOS

ES Tarybai pirmininkaujanti Belgija prašo EESRK paramos ?gyvendinant pagrindinius prioritetus

Konkurencingumas, MVĮ ir socialinė įtrauktis yra vieni svarbiausių pirmininkaujančios Belgijos programos klausimų. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) teikia politines rekomendacijas dėl ekonomikos valdymo, ilgalaikio

integracinio augimo ir tvaraus saugumo santykio, taip pat dėl socialinės ekonomikos galios kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi.

Pirmąjį 2024 m. pusmetį Europos Sąjungos Tarybai tryliktąjį kartą pirmininkauja Belgija – jos prioritetai buvo aptarti dviejose diskusijose, kurias EESRK surengė sausio mėn. plenarinėje sesijoje.

EESRK pirmininkas **Oliver Röpke** pagyrė pirmininkaujančią valstybę narę už tai, kad ji į savo darbą įtraukė socialinius partnerius. Belgijos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpis užbaigia ES institucinį ciklą, todėl ši šalis turi ieškoti teisėkūros kompromisų ir vadovauti ES Tarybai per Europos Parlamento rinkimų kampaniją ir pačius rinkimus.

Belgijos ministro pirmininko pavaduotojas **David Clarinval** pristatė pirmininkaujančios valstybės narės poziciją dėl bendros žemės ūkio politikos reformos, savarankiškai dirbančių asmenų apsaugos ir ES

pramonės politikos. Prašymu EESRK parengti 13 patariamųjų nuomonių, pirmininkaujanti valstybė narė siekia prisidėti prie diskusijų dėl 2024–2029 m. strateginės darbotvarkės. Tarpinstitucinėje deklaracijoje, kuri bus paskelbta balandžio mėn., daugiausia dėmesio bus skiriama būsimai ES socialinei darbotvarkei. Tarp pirmininkaujančios valstybės narės prioritetų galima paminėti žaliąją ir socialinę pertvarką, kovą su klimato ir biologinės įvairovės krizėmis. Jos dėmesys sąžiningam darbo jėgos judumui ir tvariai socialinei apsaugai yra EESRK socialinių partnerių dialogo dėmesio centre. Svarbiausios sritys bus Europos konkurencingumo stiprinimas, MVĮ rėmimas ir subalansuotos prekybos politikos „Globali Europa“ skatinimas. (tk)

Europos žemės ūkio ateities formavimas: EESRK ragina didinti atsparumą ir tvarumą

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) rengia bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) po 2027 m. viziją, kuria siekiama užtikrinti Europos žemės ūkio atsparumą ir tvarumą. ES Tarybai pirmininkaujančios Belgijos pavedimu EESRK parengė sausio mėn. priimtą [nuomonę](#), kurioje pabrėžė, kad reikia stabilios ir ilgalaikės politikos sistemos, kuria būtų remiama tvari maisto gamyba, atviras strateginis savarankiškumas ir kaimo plėtra.

ES žemės ūkio sektorius, kuriame 94,8 proc. ūkių yra šeimos ūkiai, patiria įvairių problemų, kaip antai pajamų ir ūkių skaičiaus mažėjimas, kartų kaitos sunkumai ir didelis darbo jėgos nutekėjimas. Nors biudžeto asignavimai BŽŪP mažėja (mažiau nei 25 proc. 2021 m.), EESRK ragina užtikrinti, kad BŽŪP finansavimas atitiktų jos tvarumo tikslus. Rekomenduojama pereiti nuo bazinės pajamų paramos prie finansinių paskatų aplinkos apsaugos ir socialinėms paslaugoms, suteikiant lankstumo smulkiems šeimos ūkiams pereinamuoju laikotarpiu.

Susirūpinimas dėl deramo ES ūkininkų gyvenimo lygio infliacijos, energijos rinkos nepastovumo ir klimato kaitos sąlygomis rodo, kad BŽŪP reikia reformuoti. EESRK norėtų, kad šie uždaviniai būtų sprendžiami bendrojoje žemės ūkio politikoje po 2027 m., kurią įgyvendinant daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama deramoms darbo sąlygoms, sveikesnės mitybos skatinimui, maisto švaistymo mažinimui ir maisto rinkų reguliavimui. Siekiant sušvelninti energijos kainų šuolių ir tiekimo sutrikimų poveikį, siūlomi anticikliniai komponentai ir parama atsinaujinančiosios energijos gamybai. Kad būtų galima atremti ekstremalių klimato sąlygų keliamus iššūkius ir užtikrinti ūkininkų įgalėjimą, nuomonėje siūloma sukurti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės draudimo sistemas, taip pat investuoti į inovacijas ir skaitmenines technologijas.

Rengiantis 2024 m. Europos Parlamento rinkimams, EESRK pabrėžia, kad BŽŪP turi būti formuojama taip, kad ji atitiktų kintančius visuomenės ir žemės ūkio poreikius. Jis pabrėžia suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo, valstybėms narėms suteikiamo lankstumo ir administracinių procesų racionalizavimo svarbą rengiant ir pritaikant strateginius planus. Galiausiai, EESRK norėtų sukurti tokią BŽŪP, kurioje būtų užtikrinta pusiausvyra tarp apsirūpinimo maistu saugumo, aplinkos apsaugos ir Europos ūkininkų gerovės skatinimo pasaulinių iššūkių akivaizdoje. (ks)

ES turi paspartinti reformas konkurencingumui didinti

Europa atsilieka konkurencingumo srityje ir turi skubiai pašalinti savo bendrosios rinkos trūkumus nepažeisdama įmonių ir Europos gyventojų interesų.

Sausio mėn. EESRK plenarinėje sesijoje vyko diskusija dėl **Europos konkurencingumo ir vidaus rinkos ateities**. Šioje diskusijoje daug dėmesio skirta EESRK [nuomonei](#), kurios paprašė ES Tarybai **pirmininkaujanti Belgija**, pasižadėjusi savo šešių mėnesių pirmininkavimo laikotarpiu dėmesį sutelkti į konkurencingumo ir bendrosios rinkos klausimus. Be to, nuomonė bus naudinga **Enrico Letta** rengiant **aukšto lygio grupės ataskaitą dėl bendrosios rinkos ateities**, kurią numatyta kovo mėn. pateikti Europos Vadovų Tarybai.

Nuomonėje EESRK pabrėžia, kad vidaus rinka turi reaguoti į iššūkius, kylančius pasaulyje, kuris nuo jos sukūrimo XX a. 10-ajame dešimtmetyje labai pasikeitė. Todėl ES jaučia daugialypį spaudimą: ji turi užtikrinti vienodas sąlygas skirdama subsidijas pramonės šakoms, kad joms būtų lengviau vykdyti žaliąją pertvarką, išsaugoti darbo vietas Europoje ir kartu užtikrinti, kad ES įmonės išliktų konkurencingos, taip pat užsitikrinti žaliavas laikydamasi darbo ir aplinkosaugos standartų.

Pranešėja **Sandra Parthie** pareiškė: „Bendroji rinka padėjo ES tapti vienu galingiausių prekybos blokų pasaulyje, tačiau dabar šiai tvirtai pozicijai kyla grėsmė. Šioje nuomone siūlome daug dėmesio skirti Europos pramonės politikos plėtojimui – ji yra ne atskirų 27 valstybių narių pramonės politikos suma, o labiau tikrai europietiškas požiūris į mūsų pramonės potencialą.“

Diskusijos metu *BusinessEurope* direktorius **Markus Beyrer** pažymėjo: „Susiduriame su konkurencingumo problema. Atsiliekame nuo savo pasaulinių konkurentų, tačiau bendroji rinka yra viena iš turimų priemonių šiai padėčiai ištaisyti. Tikslas – užtikrinti būtiną veiksmų laisvę, kad galėtume išsaugoti dabartinį Europos modelį ir jo socialinius aspektus.“

Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC) sekretorius **Ludovic Voet** pabrėžė, kad Europos visuomenės sutartis yra bendrosios rinkos pagrindas ir šią sutartį reikia sustiprinti. Jo nuomone, „mūsų konkurencingoje sistemoje įmonės turi mokėti deramą darbo užmokestį, pasiūlyti geras darbo vietas ir nedaryti žalos aplinkai. Europa turi išlaikyti pagreitį vykdydama teisingą žaliąją pertvarką“.

EESRK nuomonėje pateikiamas pasiūlymas kitoje Komisijos narių kolegijoje paskirti Komisijos narį, kuris būtų atsakingas už penkerių metų planą dėl saugių, kokybiškų ir tvarių visuotinės ekonominės svarbos paslaugų, kūrimo. Šios paslaugos sudaro 25 proc. ES BVP ir 20 proc. viso užimtumo ir yra teikiamos tokiuose svarbiuose sektoriuose kaip transportas, energetika, ryšiai, prieiga prie vandens ir sanitarijos. Be to, jos labai svarbios sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srityje. (dm)

ES privalo tobulinti savo energetikos infrastruktūrą jungtis tarp kaimyninių valstybių narių?

Tarpvalstybiniai energijos srautai yra itin svarbūs tiekiant elektros energiją ir dujas skirtingoms ES valstybėms narėms. Vadinasi, reikia modernizuoti energetikos infrastruktūrą per kaimyninių šalių jungiamąsias linijas, kad būtų padidinti Sąjungos

tvarios energijos pajėgumai.

ES Tarybai pirmininkaujančios Belgijos prašymu parengtoje ir 2024 m. sausio 18 d. plenarinėje sesijoje priimtoje [nuomonėje](#) EESRK išdėstė aiškią savo poziciją šiuo klausimu.

ES turėtų skirti ypatingą dėmesį tinklo plėtrai ir imtis didžiulių investicijų, kad būtų skatinama Europos ekonomika ir kuriamos aukštos kokybės ir aplinką tausojančios darbo vietos.

„Mes, EESRK nariai, manome, kad siekiant žaliosios pertvarkos ir strateginio energetikos pramonės savarankiškumo labai svarbu imtis struktūrinių mūsų energetikos sistemos permainų“, – teigė EESRK pirmininkas **Oliver Röpke** per diskusiją, vykusią priimant nuomonę.

Belgijos energetikos ministrė **Tinne Van der Straeten** pabrėžė, kad klimato kaitos paskatintas perėjimas prie švarios energijos, dabar tapo ekonomine ir saugumo būtinybe ir kad tinklų sujungimas sukurtų lankstesnę sistemą, kurią taikant būtų galima subalansuoti geografinius vėjo ir saulės energijos gamybos skirtumus.

„Šiuo metu Europos atsinaujinančiųjų išteklių energijos užmojai viršija jos planus infrastruktūros atžvilgiu, todėl šią transeuropinę infrastruktūrą turime sukurti kuo greičiau. Ji turi būti ekonomiškai efektyvi, saugi, tvari ir lanksti“, – sakė ji. (mp)

EESRK ragina bendradarbiauti siekiant veiksmingai įgyvendinti pagrindinės buveinės mokesčių sistemą Europoje

Siekdamas skatinti mažųjų įmonių augimą ES, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) remia Komisijos pasiūlymą dėl pagrindinės buveinės mokesčių sistemos. Savo patariamojoje nuomonėje EESRK pasisako už papildomas priemones ir pabrėžia, kad būtinas glaudesnis Komisijos, valstybių narių ir labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) atstovų bendradarbiavimas siekiant veiksmingo įgyvendinimo ir informuotumo didinimo.

MVĮ, kurios sudaro įspūdingą 99,8 proc. dalį visų ne finansų įmonių ES, labai prisideda prie užimtumo (66,6 proc.) ir pridėtinės vertės (56,8 proc.) kūrimo. Komisijos pasiūlymu dėl pagrindinės buveinės mokesčių sistemos – vieno iš platesnių pagalbos MVĮ dokumentų rinkinio dokumentų – siekiama palengvinti

reglamentavimo našta ir supaprastinti mokesčių procedūras šioms įmonėms. EESRK pabrėžia, kad pasiūlymą dėl pagrindinės buveinės mokesčių sistemos reikia priimti skubiai siekiant paspartinti labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių augimą, orientuojantis į atskiras MVĮ, vykdančias tarpvalstybinę veiklą. Siūlomas sumažinimas atitinka EESRK tikslą kurti palankias sąlygas ilgalaikiam BVP ir užimtumo augimui.

Nors iš pradžių Komitetas pritarė tam, kad dėmesys būtų sutelktas į atskiras labai mažas, mažąsias ir vidutines įmones, EESRK siūlo įvertinti galimybę po penkerių metų išplėsti pagrindinės buveinės mokesčių sistemą įtraukiant patronuojamąsias įmones į *ex post* vertinimą, tokiu būdu didinant įtraukumą. EESRK pripažįsta, kad pagrindinės buveinės mokesčių sistema papildo pasiūlymą dėl BEFIT, tačiau pabrėžia, kad reikia būti budriems, kad būtų išvengta teisinės sistemos neatitikimų. Kad pagrindinės buveinės mokesčių sistema sėkmingai veiktų, labai svarbus valstybių narių mokesčių administratorių bendradarbiavimas, todėl EESRK ragina bendradarbiauti siekiant užtikrinti tinkamą jos įgyvendinimą, primygtinai ragina valstybės nares kuo greičiau pritaikyti IT sistemas ir didinti labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių informuotumą. (tk)

Klimato srities įsipareigojimų laikymasis skatina taiką ir saugumą?

Sausio mėn. plenarinėje sesijoje Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) aptarė klimato kaitos ir aplinkos būklės prastėjimo poveikį taikai, saugumui ir gynybai. Komitetas pabrėžia, kad reikia skubiai investuoti į atsparų atsaką į šiuos

pasaulinius iššūkius.

Kadangi pagrindinė ES projekto užduotis – skatinti ir išsaugoti taiką, Europa turi dėti daugiau pastangų taikai užtikrinti.

EESRK [nuomonėje](#) pabrėžiama, kad taikos skatinimas neatsiejamai susijęs su pagrindinių teisių ir demokratijos išsaugojimu ir skatinimu. Todėl Komitetas laikosi pozicijos, kad į ES išorės politiką reikia ir toliau įtraukti klimato ir saugumo sąsają. Tai turėtų būti daroma kuriant aktyvius institucijų, atsakingų už išorės santykius, ES vidaus sanglaudą ir valstybių narių saugumo ir gynybos tarnybas, ryšius. Klimato ir saugumo sąsajos koncepcija yra susijusi su klimato kaitos ir aplinkos būklės prastėjimo poveikiu taikai, saugumui ir gynybai.

EESRK narė ir nuomonės pranešėja **Ozlem Yildirim** sakė: „Be kita ko, EESRK siūlo imtis konkrečių priemonių siekiant veiksmingai prognozuoti, visų pirma investuojant į atsparų atsaką, parengiant sprendimų priėmimo procesus būsimiems neramumams ir visų pirma parengti realią ES lygmens strategiją šiuo klausimu. Skubus ir veiksmingas visų šalių įsipareigojimų klimato kaitos srityje laikymasis yra ne mažiau svarbus prevencinis svirtas.“

Europos Komisijos pasiūlyme atsižvelgiama į klimato kaitos ir saugumo sąsają. Tačiau EESRK mano, kad šiame dokumente nenustatyti geografiniai, politiniai ir kariniai parametrai, nes jame nekalbama apie kintantį šios sąsajos pobūdį, kai padėtis iš tiesų prastės ir dėl to gali kilti didelė įtampa tarp valstybių narių. Komisija ir valstybės narės turi palaikyti nuolatinį konkretų dialogą klimato kaitos ir saugumo sąsajos klausimais. (at)

Europai atsiverianti galimyb? vandens srityje: prieš Europos Parlamento rinkimus ES m?lynasis kursas sulaukia vis daugiau d?mesio

Vis daugiau politikos formuotojų ir pilietinės visuomenės atstovų remia Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto raginimą parengti ES mėlynąjį kursą. Šio klausimo aktualumą sustiprina tai, kad vis plačiau pripažįstama, jog reikia neatidėliojant spręsti vandens trūkumo problemą. Be to, mėlynasis kursas gali tapti visapusišku sprendimu.

Neseniai Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitete (EESRK) vykusiam renginyje pagrindiniai suinteresuotieji subjektai aptarė mėlynąjį kursą ir jo galimybes transformuoti vandentvarką visame žemyne, daugiausia dėmesio skiriant upių baseinams.

„Susiduriame su precedento neturinčia vandens krize“, – sakė EESRK pirmininkas **Oliver Röpke**. Atkreipdamas dėmesį į birželio mėn. vyksiančius Europos Parlamento rinkimus, jis pažymėjo, kad vanduo yra kiekvienam piliečiui aktuali tema. „Kaip ES sprendimus priimančys asmenys spręs vandens klausimą ir būsimus uždavinius? Atėjo laikas užduoti šiuos klausimus“.

EP narė **Pernille Weiss** pritarė raginimams rasti visapusišką sprendimą ir pasisakė už specialų vandens pertvarkos fondą, kuris padėtų įmonėms ir bendruomenėms pereiti prie tvarios vandens praktikos. JT specialusis pranešėjas **Pedro Arrojo-Agudo** pabrėžė, kad su vandens trūkumu ir klimato kaita susiduria daug šalių, ir paragino ES imtis vadovaujamo vaidmens ieškant visuotinio vandens krizės sprendimo.

EESRK raginimas parengti ES mėlynąjį kursą sulaukė įvairių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant Prancūzijos viešojo intereso įmonę *Compagnie Nationale du Rhône* (CNR), valdančią Ronos upę, dėmesio. CNR Vandens išteklių direktorius **Eric Divet** pasidalijo gerais bendrovės rezultatais tvarios vandentvarkos srityje, įskaitant pastangas atkurti šlapynes, didinti upių biologinę įvairovę ir prisitaikyti prie klimato kaitos.

Artimiausiais mėnesiais laukiama Europos Komisijos Hidrologinio atsparumo iniciatyvos. EESRK yra pasirengęs bendradarbiauti su ES institucijomis ir suinteresuotaisiais subjektais siekiant užtikrinti, kad jo pasiūlymai dėl ES mėlynojo kurso taptų vienu iš naujos sudėties Europos Komisijos prioritetų. (gb)

Mokslininkai ir pilietinė visuomenė ragina imtis dešimties ryžtingų politinių veiksmų, kad būtų išvengta negrįžtamų aplinkos ir socialinių taškų

5-ojoje Europos darnaus vystymosi ataskaitoje (ESDR)

atskleidžiama, kad veikdama dabartiniu tempu ES iki 2030 m. nepasieks trečdaliai darnaus

vystymosi tikslų (DVT). Kartu su pilietine visuomene parengtoje ataskaitoje atkreipiamas dėmesys į sąstingį ir regresiją įgyvendinant aplinkos ir socialinių tikslus daugelyje Europos šalių, o po 2020 m. ši padėtis dar labiau pablogėjo dėl kilusių krizių. DVT apima įvairias sritis, kaip antai skurdo mažinimas, bado panaikinimas, sveikata, švietimas, lyčių lygybė, klimato politikos veiksmai ir svarus vanduo.

Siekiant išspręsti šią problemą, ataskaitoje siūloma imtis dešimties ryžtingų politikos veiksmų, kad būtų išvengta negrįžtamų aplinkos ir socialinių lūžio taškų. Per renginį, kurį kartu organizavo Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius (NAT) ir JT darnaus vystymosi sprendimų tinklas (SDSN), buvo pabrėžta, kad veiksmų negalima atidėlioti. Ataskaitos tikslas – padėti ES stiprinti lyderystę įgyvendinant DVT rengiantis 2024 m. birželį vykstantiems Europos Parlamento rinkimams ir 2024 m. rugsėjį JT Generalinio Sekretoriaus šaukiamam Ateities aukščiausiojo lygio susitikimui.

Per renginį kalbėję pranešėjai pabrėžė, kad reikia nedelsiant imtis veiksmų, kad iki 2030 m. būtų išvengta negrįžtamų lūžio taškų. JT vystymosi programos atstovė **Camilla Brückner**, Belgijos federalinė klimato ministrė **Zakia Khattabi** ir Europos Komisijos atstovė **Petra Petan** pabrėžė, kad svarbu toliau laikytis įsipareigojimo įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m. ir Paryžiaus klimato susitarimą.

JT Darnaus vystymosi sprendimų tinklo pirmininko pavaduotojas **Guillaume Lafortune** pristatė ataskaitą ir dešimt prioritetinių veiksmų, skirtų politinėms partijoms, naujos kadencijos Europos Parlamentui, kitai Europos Komisijai, Europos Vadovų Tarybai ir valstybėms narėms. Raginame imtis veiksmų, kurį kartu pasirašė EESRK ir Darnaus vystymosi sprendimų tinklas, Europos lyderiai raginami bendradarbiauti siekiant žaliojo, socialinio ir tarptautinio Europos susitarimo dėl ateities. EESRK NAT skyriaus pirmininkas **Peter Schmidt** atkreipė dėmesį į tai, kad ateinantys šešeri metai yra labai svarbūs siekiant pažangos įgyvendinant Darbotvarkę iki 2030 m., ir pabrėžė EESRK įsipareigojimą skatinti ES institucijas siekti DVT ir prasmingai įtraukti pilietinę visuomenę. Raginimo imtis veiksmų tikslas – padėti Europos vadovams siekti visapusiško Europos susitarimo, suderinto su EESRK propaguojamais žaliaisiais ir socialiniais tikslais. (ks)

© EU/EESC

[Art?ja #CivSocWeek, vykianti kovo 4–7 d.](#)

Rengdamasis 2024 m. birželio mėn. vykstantiems Europos Parlamento rinkimams, kurie padės pamatus Europos ateičiai, EESRK, kaip institucinis pilietinės visuomenės partneris, pirmą kartą rengia **Pilietinės visuomenės savaitę**, kuri vadinsis **Remkime demokratiją!**

Ar dalyvausite?

Šis renginys diskusijoms suburs įvairaus amžiaus ir išsilavinimo žmones, įskaitant jaunimą, žurnalistus ir ES institucijų atstovus, kurie galės gyvai aptarti aktualius klausimus, darančius poveikį mūsų kasdieniam gyvenimui ir Europos ateičiai. Keturiname nagrinėti klausimus, susijusius su įvairiomis grėsmėmis ir iššūkiais demokratinėms vertybėms, taip pat aptarti, ko pilietinė visuomenė tikisi iš būsimų Europos lyderių. Po to mūsų pasiūlymai bus įtraukti į EESRK rezoliuciją dėl rinkimų ir panaudoti rengiant konkrečius politikos pasiūlymus.

#CivSocWeek apims penkias svarbias EESRK iniciatyvas:

- Pilietin?s visuomen?s dienos – kasmetinis išskirtinis renginys, kuriame atkreipiame dėmesį į platų organizuotos pilietin?s visuomen?s indėlį kuriant tokią ES, kuri labiau atitinka piliečių lūkesčius demokratinei visuomenei svarbiausiais klausimais. Taip savo ruožtu siekiame paskatinti pilietin? visuomen? aktyviau dalyvauti Europos projekte visais lygmenimis.
- [Europos piliečių iniciatyvos diena](#) – aukšto lygio metinė konferencija – forumas ir platforma, kurioje esami ir būsimi Europos piliečių iniciatyvų (EPI) organizatoriai ir suinteresuotieji subjektai gali keistis informacija bei patirtimi ir pristatyti savo su EPI susijusią veiklą visuomenei.
- [„Tavo Europa, tavo balsas!“](#) – tai jaunimui skirtas renginys, kuriuo siekiama valstybių narių, šalių kandidačių ir Jungtinės Karalystės jaunimą priartinti prie Europos Sąjungos ir skatinti naudotis savo demokratine teise balsuoti. Dalyvaudami dinamiškose konsultacijose jaunieji dalyviai prisitrauks diskusijas, skatins bendradarbiavimą ir pasieks bendrą sutarimą.
- [Pilietin?s visuomen?s premija](#) – kasmet skiriamas apdovanojimas už pilietin?s visuomen?s ir pavienių asmenų gyvendinamus veiksmingus, novatoriškus ir kėrybiškus projektus. Šiais metais ji bus skirta iniciatyvoms, kuriomis individualiai arba kolektyviai remiama psichikos gerovė Europoje.
- [Žurnalistų seminaras](#), į kurį kviečiami valstybių narių žurnalistai, kad jie prisijungtų prie diskusijų apie demokratijos padėtį Sąjungoje ir artėjančius Europos Parlamento rinkimus ir galėtų tiesiogiai susipažinti su Komiteto veikla.

Prisijunkite ir semkitės įkvėpimo praktiniuose seminaruose ir aukšto lygio politiniuose debatuose, kuriuos ves ekspertai. Išsakykite savo nuomonę svarbiais su nauju teisėkūros ciklu susijusiais klausimais ir užmegzkite ryšius su pilietinės visuomenės asociacijomis ir pokyčių iniciatoriais iš visos Europos!

Skaitykite [#CivSocWeek tinklalapį](#) ir **skleiskite informaciją apie renginį!**

2024 m. ES ekologinių iniciatyvų apdovanojimai

Paraiškas dalyvauti trečiajame ES ekologinių iniciatyvų apdovanojimų konkurse galima teikti nuo [2024 m. kovo 4 d.](#)

ES ekologinių iniciatyvų apdovanojimais kiekvienais metais pripažįstami laimėjimai ekologinės gamybos vertės grandinėje. Šiais metais apdovanojimų ceremonija vyks 2024 m. rugsėjo 23 d. – ES ekologiškų produktų dieną.

Iš viso pagal septynias kategorijas bus skirti aštuoni apdovanojimai. Jie teikiami ekologinės gamybos vertės grandinės subjektams už puikius novatoriškus, tvarius ir įkvėpiančius projektus, suteikiančius realios pridėtinės vertės ekologiinei gamybai ir vartojimui. [Pirmasis ES ekologinių iniciatyvų apdovanojimų konkursas](#) buvo surengtas 2022 m. (ks)

2024 m. ES žaliosios savaitės partnerių renginiai hidrologinio atsparumo tema – registracija prasideda kovo 4 d.

Paraiškas dėl partnerių renginių bus galima teikti kovo 4-17 d., o renginiai vyks nuo gegužės 29 d. iki rugsėjo 1 d.

Kiekvienais metais, per [ES žaliąją savaitę](#) visoje Europoje ir už jos ribų vyksta šimtai partnerių renginių, kuriuos organizuoja įvairios institucijos, NVO, verslo atstovai, akademinė bendruomenė, mokyklos, vietos, regionų

ir nacionalinės institucijos ir daug kitų subjektų.

2024 m. partnerių renginių tema – **hidrologinis atsparumas**. Tikslas – visoje ES paskatinti diskusijas apie jos vandens dabartį ir ateitį, daugiausia dėmesio skiriant informuotumo didinimui ir konstruktyvių, bendradarbiavimu grindžiamų sprendimų propagavimui.

Laukiami patys įvairiausi renginiai – pradedant praktiniais seminarais ir viešomis diskusijomis ir baigiant parodomis ir šeimoms skirtais informuotumo didinimo renginiais. Renginiai gali būti organizuojami vietos, regionų, nacionaliniu ar Europos lygmeniu. Daugiau informacijos ir tvarkaraštis pateikiami [čia](#).

Kadangi ES mėlynasis kursas yra viena iš pavyzdinių EESRK iniciatyvų, pasirenkant šią temą partnerių renginiams suteikiama puiki proga informuoti apie pasiūlymus, pateiktus 2023 m. spalio mėn. [Deklaracijoje dėl ES mėlynojo kurso](#), kurioje raginama parengti naują plataus užmojo Europos vandens strategiją, kuri prilygtų ES žaliajam kursui. (gb)

GRUPI? NAUJIENOS

Naujos kartos ES bendroji rinka

parengė EESRK Darbdavių grupė

Nuo tada, kai buvo sukurta Europos bendroji rinka, standartų suderinimas ir abipusis pripažinimas sudaro įmonėms sąlygas parduoti savo gaminius daugiau kaip 450 mln. žmonių

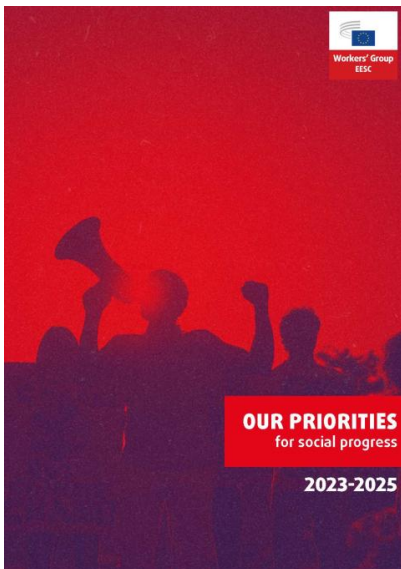
apimančioje rinkoje. Joje įmonės vykdo 61 proc. ES vidaus prekybos. Ji yra Europos ekonominės gerovės pagrindas ir teikia naudos savo piliečiams, vartotojams, darbuotojams ir įmonėms. Europos Komisija apskaičiavo, kad 25 proc. ES bendrojo vidaus produkto sukurama vidaus rinkoje.

Tačiau dėl naujų pokyčių, pavyzdžiui, skaitmeninės pertvarkos ir perėjimo prie mažiau anglies dioksido į aplinką išskiriančios ir tvaresnės ekonomikos, taip pat dėl besikeičiančių vartotojų, darbuotojų ir įmonių poreikių bei naujų geopolitinių sąlygų reikia iš naujo koreguoti vidaus rinką.

Norint sėkmingai tęsti bendrosios rinkos veikimą, reikia tobulinti keletą sričių, įskaitant Europos energetikos ir pramonės politiką, energetikos sąjungą, bankų sąjungą, sukurti palankesnę sistemą didelėms ir mažoms įmonėms ir užtikrinti didesnę visuomenės paramą Europos projektui, veiksmingesnes viešąsias paslaugas ir kurti geresnę informacinių technologijų, energetikos ir transporto infrastruktūrą.

Remdamasi dviem svarbiais buvusių Italijos ministrų pirmininkų – Enrico Lettos („Bendrosios rinkos ateitis“) ir Mario Draghi („Europos konkurencingumo ateitis“) – pranešimais, kurie bus paskelbti 2024 m. pirmąjį pusmetį, EESRK darbdavių grupė faktų suvestinėje „Naujos kartos ES bendroji rinka“ apibendrino pagrindines idėjas dėl sėkmingos ES bendrosios rinkos ateities.

Naująjį straipsnį skaitykite čia: europa.eu/TVmdYg

Mūsų prioritetai siekiant socialinės pažangos

Parengė EESRK Darbuotojų grupė

Piliečiams ir darbuotojams rūpimi klausimai ir jų gerovė visada turi užimti svarbią vietą priimant politinius sprendimus. Tai – svarbūs žmogiškieji veiksniai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti. Be to, tai yra vienintelis būdas užtikrinti deramas gyvenimo sąlygas. Įgyvendindami politiką, kuria sudaromos šios deramos sąlygos visiems, didiname pasitikėjimą ir platų pritarimą dabartinėms ir būsimoms politinėms priemonėms ir užkertame kelią visuomenės nusivylimui, kuris skatina dešinįjį populizmą ir ekstremizmą.

Šiais aktualiais klausimais grindžiami [2023–2025 m. Darbuotojų grupės prioritetai](#), kuriais nustatomi aiškūs reikalavimai būsimiems ES vadovams pradėti įgyvendinti pažangią darbotvarkę, kuriai būtų būdingas labiau

socialinis ir žmogiškasis matmuo. Po ne vieną dešimtmetį trukusių krizių, kurių našta akivaizdžiai nugulė ant Europos piliečių ir darbuotojų pečių, tikimės, kad ES diskusijose vėl bus pereita prie tikrai svarbaus klausimo – socialinės pažangos.

Mūsų prioritetai atspindi Darbuotojų grupės viziją, kad Europa turėtų būti ne tik socialinė ir tvari, bet ir paremta teisinės valstybės principais, žmogaus teisėmis, lyčių lygybe, solidarumu ir įvairove. Mums reikia Europos, kuri pirmenybę teiktų kovai su nelygybe, skurdu ir klimato krize ir užtikrintų teisingą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir deramą darbą visiems. Tai geriausias būdas suteikti galių mūsų demokratijai ir visuomenei bei kiekvienam jos nariui. Tikimės, kad į šią viziją bus atsižvelgta.

ES institucijos turi nedelsdamos užmegzti struktūruotą pilietinį dialogą ir laikytis ES sutarties 11 straipsnio

Parengė EESRK Pilietinės visuomenės organizacijų grupė

Sausio 24 d. Europos pilietinės visuomenės atstovai nusiuntė [atvirą laišką](#) Europos Komisijos ir Europos Parlamento pirmininkams ir Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančiai Belgijai. Laišką pasirašiusios šalys paragino tris pagrindines ES sprendimų priėmimo procese dalyvaujančias Europos Sąjungos (ES) institucijas imtis **konkrečių priemonių siekiant užmegzti atvirą, skaidrų ir nuolatinį dialogą su pilietinės visuomenės organizacijomis**, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 11 straipsnyje, **visose politikos srityse**.

Atvirą laišką inicijavo EESRK [Pilietinės visuomenės organizacijų grupė](#) ir [Europos pilietinės visuomenės tinklas](#), jame pateikiami konkretūs pasiūlymai dėl tokio dialogo užmezgimo. Savo paramą išreiškė **156-ios šalys iš 26 valstybių narių**. Tarp pasirašiusių yra 39 Europos tinklai, 85 nacionalinės organizacijos ir 60 EESRK Pilietinės visuomenės organizacijų grupės narių.

Nepaisant teisinių nuostatų, pilietinis dialogas ES institucijose tebėra fragmentiškas ir nestruktūruotas. Todėl atvirą laišką **#EUCivilDialogueNow** pasirašiusios šalys ragina ES institucijas:

- **inicijuoti tarpinstitucinį susitarimą dėl pilietinio dialogo,**
- **kiekvienoje institucijoje sukurti vadovaujamas pareigas, kurias einantis asmuo būtų atsakingas už santykius su pilietine visuomene,**
- **skatinti ir propaguoti glaudesnį bendradarbiavimą su pilietinės visuomenės ir socialiniais subjektais.**

Šios pastangos turi būti grindžiamos [Konferencijos dėl Europos ateities](#) rekomendacijomis. Pirmiausia signatarai pasiūlė Europos Komisijai pateikti komunikatą dėl pilietinio dialogo stiprinimo ES lygmeniu.

Atviras laiškas 24 kalbomis pateikiamas: <https://www.eesc.europa.eu/lt/agenda/our-events/events/eu-civil-dialogue-now/open-letter>.

Daugiau informacijos pateikiama pranešime spaudai, kuriame skelbiama apie atvirą laišką 24 kalbomis: <https://www.eesc.europa.eu/lt/agenda/our-events/events/eu-civil-dialogue-now>.

Redaktorės

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Numerų rengė

Christian Weger (cw)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanis (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinator?

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresas

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the
European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

02/2024